

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Titulus XVIII. De Confessis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62656)

antur, Constitutione, quæ incipit Cordi no-
 bis est, edita 3. Calend. Aprilis 1568. quas
 refert Quaranta Summa Bullar. V. Seque-
 strum & latè explicant Gonzalez ad Reg.
 8. Præm. §. 7. & Jordanus cit. Tit. 15. a
 num. 7.

TITVLVS XVIII.

De Confessis.

Xpeditis, quæ circa varia Judi-
 ciorum incidentia sanctioni-
 bus Ecclesiasticis constituta
 sunt, progredimur ad causam
 Principalem siue intentionem actoris, cu-
 us isti probatio ferè incumbit: nisi ad-
 versarii, siue rei confessione à probandi o-
 nere releuetur.

ARTICVLVS I.

De Confessione Judi- ciali.

SUMMARIUM.

1. Confessio alia Judicialis, alia Extra-
 judicialis est.
2. Ad illam requiritur; ut à mentis
 compote,
3. Et pubere,
4. Liberè ac sponte,
5. Et ex certa scientia;
6. De re certa,
7. Naturæque & Juri non repugnante,
8. In iudicio, coram Judice competente,
9. Et parte adversâ, ejusve procuratore
 presente;
10. Secundum aliquos etiam, expressâ
 causâ, fiat.
11. Confessio judicialis plenè probat eon-
 tra confitentem;
12. Qui tamen per sententiam in Crimi-
 naliibus,
13. Et in Civilibus etiam causis est con-
 demnandus.
14. Positioni respondere recusant pro
 confesso, non in Criminalibus,
15. Sed in Civilibus causis habetur:
16. Neque in his, frecescandi justam ha-
 beat causam.
17. Confessio procuratoris domivo;
18. Prelati Ecclesia vel Monasterio;
19. Et authoris successori aliquando,
 non semper, nocet.
20. Crimen confessus de sociis interro-
 gandus non est:
21. Nisi in specialiter exceptis,
22. Et quibusdam aliis criminibus;
23. Vel, cum interrogationem permittit
 consuetudo,
24. De sociis nunquam rei fidei suspic-
 ita,
25. Et alij de certis personis in specie in-
 terrogandi;
26. Neque eorum dicta, non confirmata
 credendum,
27. Aut in denuntiatis specialiter in-
 quirendum est:
28. Nisi denuntiatio sit adminiculata.
29. Crimen incidenter confessus Ordina-
 riâ,
30. Vel arbitrariâ penâ plecti potest.
 Confess.

1. **C**onfessio in genere est Eius, quod ab adversario intenditur, facta asseveratio seu affirmatio: quæ à loco bifariam dividitur: & si in Jure judiciòve, id est, in loco, in quo iudex iudicandi causâ solet consistere, Judicialis: si verò extra eum locum & jus fiat, Extrajudicialis appellatur, Mascardus de Probat. Proëm. q. 5. n. 7. Ad eam, ut veræ Judicialis Confessionis effectus habeat in præjudicium confitentis, DD. passim exigunt; ut facta sit

2. Primò ab eo, qui est sanæ mentis, pubes, imò major 25. annis, l. Certum 6. §. 5. ff. hie: inter quos tamen multum intere; ab eo enim, qui mentis non sanæ, aut infans, vel infantia proximus est, etiam præsentè tutore, facta confessio nulla est; cum non intelligat negotium, de quo interrogatur, §. Furius 8. §. 5. Sed quod

3. 10. Instit. de inutil. stipul. Eodem modo non valet, quæ facta est sine tutoris autoritate à pupillo, infante majore; cum discretionem non habeat, l. Pupillus 9. ff. de Acquir. hered. léque nequeat obligare, pr. V. Unde in his, Instit. de Auth. tut. Facta autem cum autoritate tutoris Jure quidem subsistit, sed eâ læso succurritur beneficiò in integrum restitutionis, l. Certum, §. 5. cit.

Minor etiam, curatorem habens, confitendò sibi non præjudicat, nisi iste intervenerit, arg. l. Si curatorem 3. C. De integ. restit. Curatorem autem non habentis, etsi extrajudicialis confessio valeat, sed obnoxia sit restitutioni, §. 5. cit. in iudicio tamen facta, regulariter nulla est; cum, per se loquendò legitimam personam standi in iudicio non habeat, l. In rebus 2. C. Qui legit. pers. §. 1. In universis 9. C. Qui dare tut. poss. Panormit. in c. fin. n. 8. & Lanfranc de Confess. n. 4. Regulariter, inquam, propter casus, quibus agitur de momentanea possessione, vel re-

bus spiritualibus, hisve annexis; cum enim in huiusmodi causis stare in iudicio possit, l. fin. junctâ Glossâ, V. Quamcumque, C. Qui legit. pers. standi §. c. fin. de iudiciò in 6. super iis in iudicio facta ab huiusmodi minore confessio valebit, sed læsus in integrum restituetur, ut iidem monent.

4. Secundò, sponte ac liberè; quia vi metive extorta fidem non facit, & cessante metu, revocari potest, can. Si quandoque, 15. q. 6. §. 1. §. 27. ff. de Q. 2. sæpè enim vi metive quis contra se ipsum testificatur: & propterea ex confessione, etiam legitimis iudiciis præcedentibus, per tormenta extortâ, quòd satis libera non sit, reus non condemnatur: nisi altero die, extra tormentorum conspectum, in loco publici tribunalis interrogatus, in ea perseveret, cit. Panormit. n. 11. Lanfranc. n. 8. Maranta de Ord. iudic. p. 6. memb. 10. acti 14. n. 15.

5. Tertio, ex certa scientia: & non ex probabili errore facti alieni, c. fin. cit. l. Error §. 1. Regula 9. ff. de J. §. F. J. cum, qui errat, non fateatur, nisi Jus ignoret, l. Non fateatur 2. ff. hie; ac proinde circa alienum factum in iudicio facta erronea confessio non solùm à minoribus & Ecclesiis, qui eâ læsi in integrum restituuntur, c. fin. De integ. restit. in 6. sed à majoribus quoque revocari usque ad conclusionem in causa potest, ostendendò rem aliter se habere.

Alia ratio est erroneæ confessionis circa factum proprium, vg. à se initum contractum; circa hoc enim admissum errorem si revocare confessus velit, probare debet causam, ex qua error ille permanarit, vg. se alterius dolo vel suasionem deceptum, vel propter longinquitatem temporis, aut negotii valde intricati perplexitatem: etsi ante litem contestatam (vel post hanc, si confessio extra iudicium, aut in isto ab eius procuratore facta sit) suffi-

Q9

fit) suffi-

fit) sufficiat probare, rem aliter, quam confessus est, se habere, *citt. Panormit. n. 23. & Lanfranc. n. 52.*

6. Quartò, eadem confessio iudicialis esse debet de re, quoad substantiam & quantitatem certa; ut ex ea constet, quid & quantum litigans confiteatur, *l. Certum cit. pr. & §. 1. cum enim confessio pariat sententiam, sicut hæc, de re vel quantitate incerta prolata, in valida est, §. Curare 32. Infit de Actionibus, ita etiam confessio, nisi de re & quantitate certa, subsistere non valebit, Glossa in l. CV. Certum cit. & propterea, qui debitum confessus est, ut rem vel quantitatem certam exprimat, urgeri potest, Perez in C. hic n. 8. & Bruneman. in l. Certum cit. n. 1.*

7. Quintò, de re, quæ Naturæ & Juri non repugnat, *l. Si is 14. §. 1. ff. de Interrogat. in jure fac.* Quare non præiudicat & nulla est confessio fatentis, se esse filium eius, qui ætate minor, *l. Confessionibus 13. pr. ff. ad L. Aquil. occidisse hominem, qui adhuc est in vivis, l. Inde 23. §. fin. ff. Ad L. Aquil. commisisse adulterium, qui castratus, vel aliunde impotens est, arg. c. Quod sedem 2. de Frigid. & malef. possidere beneficium Ecclesiasticum, qui laicus est, c. Ex literis 6. de Transact. se esse conjugem mulieris infidelis, consanguineæ, vel affinis, *can. Cave, 28. q. 1. c. 1. & c. Non debet 8. de Consang. & affinit. Panormit. in c. fin. cit. n. 16.**

8. Sextò, in iudicio & coram iudice competente, *c. At si clerici 4. de Judiciis;* ob cuius defectum clerici, conventi coram laico, & coram Civili magistratu Studiosi Academici confessio habetur pro extrajudiciali, ut ex ea confessus ab Ecclesiastico vel Academico iudice nequeat condemnari: nisi in confessione sua à iudice competente legitime examinatus persistat: ad quod, eum compelli posse *arg. l. Generaliter 13. in fine, C. De non*

*numerata per. cum Decio in d. cit. n. 17. & Boerio ibid. docet Clarus §. fin. q. 12. à n. 132. Coram arbitro Juris & Compromissario, servatò Juris ordine procedente (non etiam coram arbitratore) factam confessionem, iudicialis instar, valere, arg. l. 1. ff. de Arbitr. cum Bartolo in l. 1. C. hic, in fine, tradunt *citt. Maranta adu 5. n. 31. & Mascardus conclus. 368. num. 15.**

Septimò, præsentè adversario, vel eius Procureto, curatore vel tutore, saltem de jure Civili, *l. Certum cit. §. 3. instar iudicati, quod non tenet, nisi inter præsentès, l. Ab unoquoque 47. ff. de Re iudic. Nisi confessio in scriptis, v. libellò oblatò, fiat, vel eam iudex acceptet nomine absentis, & iste postea ratam habeat, in scriptis enim redactam, Zolius in ff. hic n. 4. & ita acceptatam arg. l. 1. §. 15. ff. de Magistr. convent alii valere volunt apud *citt. Perez n. 7.* Imò ex æquitate Canonica, etiam absente adversa parte, in Jure factas non erroneas confessiones perinde, ut alias iudiciales, plenam fidem mereri, cum *citt. Panormit. n. 16. volunt Honorius hic n. 10. & Bruneman. in l. Certum cit. n. 4.* quòd, cum reus se debere coram iudice sciens prudensque confitetur, non appareat, quæ fronte id postea præsentè adversariò coram eodem inficiari aut revocare: neque etiam, quæ conscientia à iudice debitum probandi onus imponi auctori: & multò minùs, quomodo istò, in probatione deficiente, absolvi reus possit.*

Octavò, cum expressione causæ, quæquam ad iudicalem confessionem exigunt Welensbec. & Perez ad hanc Rubric. ille in ff. n. 5. iste 1. C. n. 8. quòd aliàs facta non videatur ex certa scientia, sed potius ex abrupto. At verius causæ expressionem exigi, cum *citt. Panormit. n. 14. negat Mascardus l. cit. n. 8.* quòd, facta iudice præsentè

præsente, deliberatò animò, & non nisi de re certò cognita facta præsumat. Ita declarata

II. Judicialis confessionis vis in iudicio

maxima est; cum non tantum ejus, quod ita confessus contra se asserit, probandi onere adversarium relevet, l. Generaliter 12. C. de non numerata pec. sed quascunque, etiam per testes & instrumenta pro confesso factas, probationes, & pro eo militantem Juris & de Jure præsumptionem tollat, ac notorium inducat. c. Vefra 7. de Cohabit. cleric. & mul. ut contra se confessus pro iudicato & suam sententiã quodammodo condemnato habeatur, l. Post rem 36. ff. de Re judic. l. 1. l. Certum cit. pr. ff. & l. Unica, C. hinc juxta illud Christi, Ex ore tuo te iudico, Lucae cap. 19. P. 22. quòd nemo in iudicio contra se quid falsi præsumat confiteri, Maranta cit. Añ. 5. de Confess. n. 21. & Mascard. conclus. 344. à n. 1. & propterea convicti & simul confessi, l. Observare 2. C. Quorum appell. non recip. imò confessi tantum in causis Civilibus & Criminalibus appellatio non recipiatur, Panormit. in c. Cum speciali 61. §. Porro, de Appellat. num. 5. Quam probandi vim non tollit nullitas processus, ob non servatum in eo ordinem Juris; quantumvis enim in eo lata sententia aliàs non teneat, valida tamen est in eo coram iudice competente facta confessio; ut ex ea sententia ferri queat, cit. Maranta n. 24. & Mascard. num. 4. Unde

12. Dubium & non levis in praxi momenti controversia oritur, an contra confessum opus sit sententiã definitivã. Hanc in causis Criminalibus necessariam, Panormit. in c. At si clerici cit. n. 16. cit. Maranta n. 26. & aliorum communis est doctrina, patetque ex l. Si confessus 5. ff. de Custod. & exhib. reor. & c. Cum super 2. ubi Canonicus, simoniam in iudicio con-

fessus, ab officio & beneficio per sententiam removetur. Ratio est partim; quia in hujusmodi causis confessus, si alia criminis indicia non adsint, pro iudicato & condemnato non habetur; non solum propter maximum periculum vitæ, quod in iis vertitur: sed etiam propter incertitudinem pœnæ irrogandæ: & quòd rei aliquando, non tam facinororum conscientia, quam mortis cupidine, rædiòque vitæ, aut carceris, metùve tormentorum contra se confiteantur, l. 1. §. 17. & §. Si quis ultro 27. ff. de Q. Q. partim verò; quia ad pœnam etiam ipso Jure inflictam (exceptis censuris, irregularitatibus & pœnã in incestuosum conjugem latã, c. Transmissa 4. de Eo, qui cognovit &c.) ante sententiam obligatio non detur, arg. c. Cum secundum 19. de Heret. in 6. Zaccusius in ff. ad hanc Rubric. n. 18. & ibi Bruneman. in l. 1. n. 3.

In causis autem Civilibus sententiã esse opus, indistinctè negat Maranta l. cit. n. 26. quòd in his contra se confessus, ut dictum, habeatur pro iudicato: & in eum, quasi suã sententiã jam condemnatum, nullæ partes sint iudicantis per text. l. Proinde 25. §. fin. ff. ad L. Aquil. eamque ob causam, debitum, vg. confesso, tempus duntaxat ad executionem, sive solutionem assignetur, l. Si debitori 21. ff. de Judicis & Et iudicatum 16. ff. iudicatum solvi.

Sed, licet solvendi duntaxat præceptò opus sit adversus eum, qui actoris intentionem plenè, & ante litis contestationem est confessus, per text. cit. adversus eum tamen, qui post litem contestatam primum confessus est, sententiam condemnatoriam rectè exigunt Panormit. in c. fin. cit. n. 18. & Decius in c. At si clerici cit. n. 23. cit. Mascard. n. 5. & Perez n. 2. propter expressos textus c. Prætereà 10. ibi, Ex confessione procedat contra eum sententiã,

Q 3

sententia, de Transact. l. Julianus 3. & l. Qui Stricium 5. ff. hic: quibus confessum condemnandum discretè asseritur; quòd pro iudicato habeatur. Idem persuadet ratio; quia iudicium semel captum sententià terminandum est: & iudex, qui de causa cognovit, super eadem debet pronuntiare, l. De quare 74. pr. ff. de Iudiciis.

Neque contrarium evincit *l. 1. cit.* quia eà confessum pro iudicato propriè non haberi, non obscurè insinuat dictio *Quodammodo*, denotans improprietatem, Bartol. in *l. 1. ff. Rerum amot.* & Jason in *l. Scire 29. ff. de V. O. n. 4.* quòd scilicet non sit opus ulteriori probatione & causæ discussione. Neque etiam *§. fin. cit.* quia in eo subintelliguntur verba, *In cognoscendo*, Glossa *fin. in c. Cum olim 15. de Rerum permut.* aut verba, *Nisi in condemnando* seu ferenda sententia condemnatoria, juxta *l. Julianus, & l. Qui Stricium cit.* Glossa in *§. fin. cit.*

14. Dubium secundo est, an litigans pro confessio habeatur, quando Positionibus adversarii sui respondere recusat. Pro confessio eum non haberi in causis Criminalibus, communis sensus est DD. quia in huiusmodi causis propter maximum præiudicium, quod afferunt, omnino liquidæ & luce meridiana clariores probationes exiguntur, *l. Absentem 5. ff. de Penis, & l. fin. C. de Probat.*

15. In Civilibus autem litigantem, si post litem contestatam & præstitum Calumniæ, sive, ut Practici vocant, *Dandorum* iuramentum, adversarii sui positionibus à iudice iustus, respondere absque rationabili causa recuset, quoad ea, quæ in positionibus sive articulis continentur, pro confessio habendum, decidit Bonifacius VIII. *c. fin. in 6.* eum propter contumaciam: tum vero; quòd taciturnitas in loco & tempore, quò interrogatus respondere tenetur, Juris præsumptione vel

interpretatione pro consensu habeatur; *Reg. Qui tacet 43. in 6.*

Absque causa, inquam; quia pro confessio non habetur casu, quò non respondet ex rationabili causa, *c. cit.* cuiusmodi esset, si in articulis contenta essent superflua & causam, de qua agitur, nullò modò concernerent: si positio esset incerta, dubia & obscura; quia, sicut responsio, sic & positio interrogatoria certa & clara esse debet: si esset calumniosa, impossibilis, vel captiosa, hoc est, respondentem inducens ad perplexitatem, Glossa in *c. cit. V. Rationabili*: si attingeret crimen omnino occultum ipsius rei; tale enim, etiam ad rem faceret, prodere, sèque infamare non teneret: neque etiam de eo legitime interrogatur, Glossa in *c. Cum causa 37. V. De causis, de Test. & attest.* Engel ad *banc Rubr. n. 11.* Unde præsumptionem, quæ respondere iustus, si tacet, pro confessio habeatur, Juris tantum, non etiam de Jure esse, & probationem in contrarium admittere, notat Laiman in *c. fin. cit.*

Dubium tertio est, an confessio Procuratoris noceat Domino. In quo frequentiori DD. calculò recepta est distinctio inter Procuratorem, instructum mandato solum generali, aut omnino voluntariè & nullà necessitate cogente, contentem: & eum, qui mandatum habet speciale, aut generale quidem, sed ad ea, quæ speciale exigunt, expressè se extendens: cujusmodi olim habebant Occonomi Ecclesiarum & Monasteriorum, *c. 1. Volumus 2. & can. Quia in quibusdam 4. dist. 89.* & ex necessitate officii & iudicii ad adversarii positiones post litem contestatam respondendò confitetur. Et prioris quidem confessionem domino non nocere, ex *l. Si hinc 9. §. 4. ff. de Interrogat. in jure suo*, vel potius ex *l. Ceterum cit. §. 4. ff. hic*: posterioris verò illi præiudicare desumitur, ex *c. fin. lit. 6. Diligens*

Dilectus 2. in fine de Capell. monach. & c. Suborta 2. de Sent. & re judic. cujus textu procuratoris nomine hujusmodi Oeconomum, ab Episcopo & Capitulo simul designatum intelligi, vult Gonzalez in *c. fin. cit. n. 11.* Ita iste post Bartol. in *l. Certum cit. §. Sed an 4. n. 2. & Zoesium in ff. ad banc Rubric. n. 7.*

18. Simili modo confessionem Prælati, si extra iudicium, aut omnino voluntariè, nullaque iudicii & officii necessitate cogente, facta sit, Ecclesiæ vel Monasterio non præjudicare, arg. *c. 1. de In integr. restit. eam verò, quæ in iudicio & ex necessitate sit, his nocere, ex communi DD. sensu tradit, & Rotæ Decis. firmat Barbosa de Offic. Episc. alleg. 125. num. 3. confessionem Archiepiscopi, quæ Ecclesiæ præjudicavit, c. Si diligenti 17. ibi, Cum secundum confessionem suam, de Præscript. non voluntariè factam, sed ex necessitate iudicii processisse: vel, si iudicii necessitas non urgebat, eam cum Capituli consensu factam, notans *ibid. n. 7. & in c. fin. cit. n. 10.* ut Juri sit conformis, arg. *c. 1. junctâ Glosâ, ff. Ab omnibus, de Constitut. Casu tamen, quò Ecclesiæ Prælati confessione esset læsa, ei succurreretur beneficiò in integrum restitutionis, c. fin. de In integr. restit. in 6. vel errorem, si quis intervenisset, ante conclusionem in causa posset revocare, Panormit. in *c. fin. cit. num. 4.***

19. Dubium quartò est, an confessio auctoris revocari valeat à successore. In quo multum interest, an successor universalis sit, aut singularis; cum enim ille in omnia defuncti jura succedat, confessionem, quam author sive defunctus, revocare etiam ipse valet, & non obscure permittitur, *l. Non idcirco 9. C. de J. & P. J.* Alia ratio est singularis: ad quem cum actiones Personales auctori competentes non transeant, ad eum etiam non transi-

bit confessionem revocandi facultas, Bartol. in *l. Si tertius 6. §. Si quis prius 4. ff. de Aqua pluvia arc. Jordanus Lucubrat. Lib. 14. Tit. 16. num. 146. & Haunold. Tom. 5. de J. & J. Tract. 3. n. 522.*

Dubium est quintò, an judicialis confessio rei præjudicet criminis sociis. Non præjudicare, desumitur ex *l. Non debet 47. ff. de R. J. & propterea reum, crimen de se confessum, de sociis & complicitibus, si infamia aut huic æquivalentia indicia non præcesserint, non interrogandum, Regulæ instar tradunt Clarus §. fin. q. 21. n. 3. ff. Dicitur Socii. Menoch. de Arbitr. casu 474. n. 18. Farinac. Prax. Criminal. q. 43. n. 3. & Mascard. Conclus. 1318. n. 1. propter claros textus *can. fin. 15. q. 3. c. 1. hic, & l. fin. C. de Accusat.* cujus clarus & notatu dignus textus est, *Cum veteris Juris auctoritas de se confessos, nec interrogari quidem de aliorum conscientia sinat, nemo de proprio crimine confitentem super conscientia scrutetur aliena.* Non minus perspicua est ratio; quia socius criminis est criminofus: qui, præsertim si morbò sive crimine simili laboret, idoneus testis non est, *c. Super eo, 12. c. Personas 20. & c. Testimonium 54. de Test. & attest. quia criminofus plerumque optant socios, tam criminum; ut sua minus damabilia videantur, quàm pœnarum: & ex alieno, præsertim superioris vel inimici, confortio in suppliciis levamen quærunt, l. fin. cit. Barbosa in *c. Veniens. 10. de Test. & attest. n. 2. & Gonzalez in c. 1. hic, n. 6.***

Neque obstat; quòd in criminum socios inquiri, interfit Reipublicæ; ne delicta maneat impunita, *c. Ut fama 35. de Sent. Excommunicat.* quia, ut iudex ad inquisitionem specialem procedat, non sufficit testimonium criminofosi: sed requiritur; ut diffamatio, vel huic succedanea criminis indicia præcedant, *c. Qualiter 14. de Accusat.*

Q9 3

Ista ta-

21. Ista tamen Regula varias & Tribu-
nalia praxi receptas patitur excep-
tiones in variis criminibus, Jure exceptis:
in quibus, sicut à cæteris Judicariis in cri-
minofos Procelsus, sic etiam ab hac Re-
gula receditur, & crimen de se confessi
de sociis sive complicitibus interrogantur:
cujusmodi sunt

22. Primò, quæ in Reipublica perni-
ciam specialiter cedunt, ut crimen læsæ
majestatis, *can. fin. c. 1. cit. & l. Quia-
quis 5. §. fin. C. ad L. Jul. Majest. Hæ-
resis, c. In fidei 5. de Hæret. in 6. Fallati-
onis monetæ, l. Si quis numero 2. C. de
Fals. monet. Veneficii seu magiæ, l. fin.
C. de Malef. Latrocinii & Grassationis
viarum, l. Divus 6. ff. de Custod. reor. &
l. Provinciarum 10. C. de Feriis, Assassi-
nii, Sacilegii &c. Farinac. q. cit. à n. 56.*

Secundò, delicta occulta & difficilis
probationis; ut veritas plerumque per
alios, quàm socios nequeat haberi: cujus-
modi sunt suppositio partus, homicidium
per venenum, cædes, aut furtum clam &
de nocte commissum &c. cum enim su-
per talibus, ob probationis difficultatem,
testes etiam inhabiles recipiantur, & indi-
cia leviora pro sufficientibus habeantur,
ea confessi de sociis interrogari permit-
tuntur, Farinac. cit. q. 43. n. 68. & 103.

Tertiò, quæ suâ naturâ sine socio
seu complice non committuntur: ut con-
spiratio in Episcopum vel Principem, *can.
Si quis 22. in fine, 6. q. 1. & c. fin. de
Testib. cog. Sodomix, adulterii, stupri;*
quia etiam hæc ferè occulta & difficilis
sunt probationis, Idem à n. 89.

Quintò, quæcunque cum publico
aut etiam privato damno primùm sunt
committenda, vg. machinatio proditio-
nis, incendii, cædis & alia de quibus latè
Farinac. Menoch. Mascard. l. cit.

23. Demum ex consuetudine, an, & qui-
bus sociis vel complicitibus crimina com-

missa sint, in variarum Provinciarum Ca-
riis, de se confessos, interrogari, advertit
*cit. Farinac. n. 123. cui tamen ipse Juri
observantiam meritò præfert, arg. l. Sed
licet, 12. ff. de Offic. Præsid. quâ Non tam
quid Roma factum, quàm quid fieri de-
beat, spectandum, dicitur & observan-
dum.*

Ut autem crimen judicialiter con-
fessus de sociis interrogari possit, DD. pal-
sim requirunt Inprimis; ut, qui interroga-
tur, non sit ob perjurium, mendacia, com-
mercium diabolicum, aut familia crimina
infamis: neque etiam à se denunciati in-
imicus capitalis; cum talis ab accusando,
denuntiando, testificando sit removendus,
*c. Repellantur 5. de Accusat. & c. Per viam
32. junctâ Glotsâ, V. Inimicitias, de Simonia
Clarus §. fin. cit. q. 24. n. 5. & Farinac. q.
12. n. 39. neque ob vilitatem, levitatem, vir-
tutem turpidinem, aut aliunde suspectus neque
etiam in dictis & denuntiationibus vari-
us, & sibi contrarius; cum, qui jam
asseverat, quod ante negavit, sicut ante,
nunc quoque mentiri possit; & idcirco
nullam fidem mereatur, Farinacius cit.
q. 43. n. 185. & Laiman. in c. 1. n. 12.*

Deinde; ut, extra casum, quò con-
tra personam aliquam non levis, sed vo-
hemens & ex indicis multum urgentibus
orta præsumptio est, crimen de se judi-
cialiter confessus, à giudice de sociis inter-
rogetur in genere, an, quem, vel quos:
non in specie, sive individuo, an complicem
habuerit Titium vel Cajum; hoc enim
suggerentis potiùs, quàm querentis esse
videtur, *l. 1. §. 12. ff. de Q. cit. Me-
noch. n. 53. & Farinac. n. 132. cum Cla-
ro §. cit. q. 21. n. 4. judices salubriter mo-
nens; ut ab omni suggestionibus abstinere;
ne iis alios indebitè vexandò proprias ani-
mas perdant.*

Demum, ut ejus dicta verisimilia,
hoc est, personæ, loco, tempori, aliisque
circum-

circumstantiis congrua sint, & super socii denuntiatione tortus in ea persistat: & ferè etiam ante vel post torturam juramentò confirmet; cum enim in alterius præjudicium aliquid affirmanti, etiam omni exceptione majori, non jurato fides non habeatur in causis Civilibus, multò minus homini sua confessione criminosa socium denuntianti, sine juramento credendum est in Criminalibus, in quibus indicia clariora & pleniores probationes Jure exiguntur, *citt.* Clarus *n.* 10. Menoch. *n.* 60.

27. Dubium sextò oritur de fide, quam facit, seu de vi, quam habet à reo, de se confesso, facta denuntiatione seu manifestatio complicitis sive socii criminis: qua in re multum refert, quomodo ista sit facta.

Et quidem, si confessus in crimine non excepto ad judicis interrogationem socium manifestet, ex ea judex contra denuntiatam personam per specialem de eo inquisitionem procedere, de Jure non potest; cum enim talis interrogatio facta sit contra prohibitionem Juris, *c. cit. Et. fin. C. de Accusat.* ex ea secuta socii denuntiatione, tanquam non legitima, judicem ad inchoandam de persona inquisitionem movere, non concurrentibus aliis indicis, non potest, *citt.* Menoch. *n.* 25. & Mascardus *n.* 11.

28. Si verò reus, de se confessus, sponte: vel legitime, hoc est in criminalibus exceptis: vel, ubi Consuetudo loci permittit, etiam in aliis criminibus interrogatus socium denuntiet, opus est distinctione; vel enim ejus denuntiatione est adminiculata sive, quod idem est, uno vel pluribus aliis indicis & conjecturis, v.g. per sonæ denuntiatæ infamiã, temporis, loci, alisque circumstantiis, eam verisimilem reddentibus, adjuvatur vel non? Si prius, eam ad ulteriorem & specialem de persona denuntiatam inquisitionem:

imò, si indicia valde urgentia & potentia sint, etiam ad personam, præsertim à duobus vel pluribus denuntiatam, apprehensionem & torturam sufficere, censent laudati Farinac. *num.* 145. & Mascard. *n.* 14. Si posterius, & denuntiatione non adminiculata, sed omnino nuda est, nullisque indicis adjuvatur, eam non tantum ad denuntiatam torturam, vel apprehensionem: sed etiam ad hunc transmissò libellò, ut personaliter compareat seque defendat, citandum, imò etiam ad specialem inquisitionem, sive informationem de ejus delicto summendam, non sufficere, cum *citt.* Mascard. *n.* 11. & aliis ab isto *n.* 9. relatis, censet Laiman. *in c. 1. cit. n.* 17. cum quòd in *Constitut. Criminal.* Caroli V. *art.* 31. *V. zum vierdten* ad inquisitionem summendam de persona, à reo de se confesso denuntiatam exigatur; ut sit suspecta, hoc est, iis moribus, ut ejus denuntiatione verisimilis appareat: tum verò; quòd, Gentium & Naturali Jure spectato, accusatori & denuntiatori (quòd ratione publici officii, aut juramenti ad id non obligatus, vel omnino integræ & illæse existimationis homo non est) in alterius præjudicium non credatur: nisi denuntiatum crimen aliquo modo verisimile sit; cum aliàs cuivis liberum esset, suo arbitratu alterius famam lædere, ejusque personam adducere in discrimen. Contrarium tamen, & rei de se confessi denuntiationem, etiam non adminiculatam saltem ad informationem de persona & delicto summendam sufficere, cum *citt.* Claro *n.* 5. & Farinac. *n.* 129. satis probabiliter existimat, Haunold. *Tom. 6. de J. & J. tract. 3. n.* 282.

Dubium est septimò, de pœna ejus, 29. qui crimen in judicio confessus est incidenter. Puniri cum posse, patet ex *c. Cum super 2.* An autem pœnã Ordinariã, dubitandi ratio est; quòd hujusmodi pœnã quis non

quis non plectatur sine legitimo accusatore, *can. De manifesta, 2. q. 1. & c. 1. de Accusat.* accusator autem planè deficiat, ubi crimen solummodo incidenter & cum de eo non ageretur, in iudicium venit.

Verùm, licet ob allatam rationem ab solam incidentem ejus confessionem pœnæ Ordinariæ obnoxius de Jure non sit, eâ tamen puniri potest, si iudex, inflitutum novò processu, in criminofum ex officio inquirat, ut, in *c. Cum super cit.* cum Glossa, *V. Confessus*, sentiunt Parmorit. n. 7. Barbofa in *Select. num. 11.* & Gonzalez n. 4. suû hunc sensum defummentes ex *c. cit.* ubi Innocentius III. Canonicum, Simonia: crimen incidenter confessum, privavit officio & beneficio: quæ est pœna ordinaria Simonia: *c. De hoc 11. & c. Per tuas 37. de Simonia:* utique inflitutum contra confessum novò iudicio inquisitionis, Glossa *cit.* quàm probat Decius in *c. 1. de Except. num. 4.* & amplectuntur ceteri DD. teste Barbofa *l. cit.*

Neque cum ea pugnat; quòd *c. Quam sit 9. de Excess. Pralat.* clericus propter publicam confessionem delicti carnalis ordinariâ pœnâ suspensionis ab officio & beneficio punitus fuerit sine nova accusatione vel inquisitione; quia ita punitus fuit non tam ob delictum illud, quàm ob publicam jaclantiam & de illo gloriationem: de quo, utique minimè levi crimine testes depoluisse in iudicio, contra ipsum instituto, ex verbis *Si tibi constiteris*, desumunt iidem Barbofa in *c. Quam sit cit. n. 5.* & Gonzalez *l. cit. n. 11.*

30. Neque eidem adversatur, *c. Inquisitionis 21. de Accusat.* ubi relatò Innocentii III. perquam celebri rescripto; cum per viam Inquisitionis proceditur, Simoniacus: non pœnâ Ordinariâ depositionis, sed arbitrariâ afficiendus asseritur: nisi Simonia commissa esset in Ordine aut Beneficio obtento: cujusmodi non erat Si-

monia commissa in casu, *c. Cum super cit.* quia ista commissa fuit circa alterius electionem. Non, inquam, etiam hic reus adversatur; quia eò ordinariâ pœnâ impositio non prohibetur, cum proceditur per Inquisitionem, præsertim in crimine Simonia: Ecclesiæ imprimis petitorio & in viso, *c. Si dominus 3. c. Tanta 7. & c. de Simonia*, sed solummodo permittitur, ut, spectatis circumstantiis, pœnâ moderatio adhibeatur, Laiman. in *c. Cum super cit.* & Pirrhing ad *hanc Rubricam num. 18.*

ARTICULUS II.

De Confessione Extrajudiciali.

SUMMARIUM.

31. Natura hujusmodi Confessionis.
32. Ea in Criminalibus iudicium facti ad torturam:
33. In Civilibus, adversariò presente & expressâ causâ facta plenè:
34. Secus semiplenè, aut minus probat;
35. Nonnullis casibus exceptis.
36. Eadem à moribundo facta & probata liberationem:
37. Non etiam obligationem in hactenus præjudicium plenè semper probat.
38. Aliquando vim legati aut fideicommissi habet.
39. Confessio Sacramentalis ulli usui non est in iudicio.
40. In hoc repertam Confessionis sicutdam usui esse, asserentium,
41. Et vera id negantium Opinio,
42. Eâ descripta peccata cadunt sub sigillum Sacramentale.
43. Vel saltem sub secretum Naturæ,
44. Ejusmodi Scheda usum in iudicio non permittens.

Extra-

31. **E**xtrajudicialis Confessio est Eius, quod ab adversario intenditur, asseveratio extra iudicium facta: cuius, quod non ita deliberata esse præsumatur, minor, quam Judicialis arg. l. *Unica C. hic*: & non eadem semper, sed pro ipsius & causarum, quas concernit & circumstantiarum varietate, varia vis est.

32. Et in Criminalibus quidem causis extra iudicium, sive præsentis sive absente adversario, facta confessio non plenæ, & ad confessi condemnationem sufficientis probationis vim habet: sed iudicium duntaxat facit ad torturam: si non calore iracundiæ, aut aliâ temerè effusa, sed verisimilis & postea in iudicio legitime sit probata, ut ex c. *Olim 25. de Rescriptis* defumit Felinus n. 2. ubi & in c. *At si clerici 4. de Iudiciis n. 6.* à Regulari hac doctrina recedentes plures casus refert.

33. In causis autem Civilibus multum interest, an ea, adversario præsentis, vel absente, aliquâ, vel nullâ causâ expressâ, sit facta.

Primò enim, illò, vel ejus procuratore præsentis, & expressâ certâ causâ, v.g. quòd, ex causa emptionis ædium, vel mutui accepti, mille debeantur, facta, & per duos legitimos testes in iudicio probata, plenæ probationis vim habet; ut ex ea confessus adversario valeat condemnari, l. *Generaliter 13. in fine, C. de non num. pecun.* nisi ex circumstantiis, eam calore iracundiæ, l. *Quidquid 48. ff. de R. J.* vel errore factam, demonstratur, c. *Si cautio 14. de Fide instrum.* & l. *Cum de indobito 25. §. fin. ff. de Probat.* Perez in c. *hâc Rubr. n. 19.* & Pirrhing. *Rubric. cit. n. 36.*

34. Secundò, adversariò præsentis, sed sine causa: vel istâ quidem expressâ, sed illo absente facta, & legitimis testibus in iudicio comprobata, regulariter semiplenæ probationis vim habet, arg. l. &

§. *fin. cit. Maranta de Ord. judic. p. 6. memb. 10. actu 5. de Confessis n. 6. & 12. & cit. Pirrhing. n. 37.*

Tertiò, sine causâ, & parte adversa absente, facta in præjudicium contentis aliquid probandi vim regulariter non habet, Glossa & DD. in §. *fin. cit.* apud Mascard. *de Probat. concl. 345. n. 1. & 10.*

Regulariter, inquam; quia confessio extrajudiciali juratâ, geminatâ, liberatoriâ ab eo, qui debitum remittere potest: & ab alio in Ecclesiâ, Monasterio, vel alterius piæ, aut specialiter favorabilis causâ favorem &c. adversariò absente, sed nullâ causâ expressâ factâ, majorem quam semiplenæ, ac proinde plenæ probationis vim adstruunt: & quando ea sine causâ & absente adversario facta est, aliquam saltem semiplenæ probandi vim concedunt DD. apud cit. Mascard. *conclus. 345. à n. 36. & concl. 347. à n. 37.* ita factarum confessionum vim latè declarantem.

Dubium est de Confessione facta in 36. testamento. Quam, si istud non revocatum & morte confirmatum sit: uti etiam à constituto in articulo mortis coram duobus legitimis testibus factam, & istorum attestacionibus in iudicio probatam, in præjudicium confessi, saltem si alterius liberationem spectet, puta, si Titius in testamento, vel in articulo mortis à Cajo sibi debitorum centum solutionem factam, vel debitum remissum, confiteatur, plenam fidem facere, à DD. hodie receptum est, cum; quòd Jura ad liberandum pronata: tum verò; quòd ab eo, qui in supremo vitæ articulo est constitutus, sicut etiam in Testamento, omnia seriò & sincerè agi: & nihil temerè in suum præjudicium asseri, præsumatur, cit. Mascard. *conclus. 359. n. 4. Zoësius in ff. ad hanc Rubric. n. 18. Perez ad eandem, C. n. 20. & Pirrhing. ad hanc Rubr. n. 39.*

Rr

An etiam

37. An etiam, si hujusmodi confessio spectet obligationem, v.g. si Titius à se Cajo centum deberi profiteatur, in ejus hæredum & creditorum præjudicium plene probet, dubitandi ratio est; quod in mortis articulo constituti assertioni in ipsius duntaxat, non etiam in tertii præjudicium credatur, *l. fin. C. de Conven. Fisci debui.* Sed, licet propter hanc rationem plene probandi & hæredibus aut creditoribus præjudicandi vis ejusmodi confessioni simplici, si obligationis, sive debiti causa non appareat, merito negetur; in eorum tamen etiam præjudicium plene probat. Imprimis, quando debiti certa causa est expressa: & istius expressionem errore factam probari non potest, *l. Lucius 93. §. 1. ff. de Legat. 3.* Deinde, si juramentò sit confirmata, vel saltem testator se jurasse affirmarit; hujusmodi enim etiam confessionem propter juramentum Religionem servandam, ex *l. Cum quis 37. §. 5. ff. ibid. §. 1. Cum Pater 77. §. 23. ff. de Legat. 2.* iidem desumunt. Et demum, si defunctus quædam injuste possessa, vel malè v.g. scelerando parta confiteatur, & in exonerationem conscientie suæ restitui jubeat; hujusmodi enim confessionem etiam non juratam, ex eaque, injustè detenta & malè comparata, tanquam aliena, restituenda, docent *citt. Maranta n. 13. & Mascard. Concl. 357. n. 13. & alii passim.*

38. Imò in ultima voluntate etiam simplex & nullâ causâ expressâ vel apparente, facta debitorum v.g. centum confessio, etsi debitum contra hæredes probandi vim non polleat, vim tamen habet legati aut fideicommissi; ut, si defunctus circa debitum errasse non probetur, centum illa tanquam legatum aut fideicommissum peti possint, *l. Aurelius 18. §. fin. ff. de Liberat. Legat.* Cujusmodi legati vel fideicommissi potius, quàm debiti vim, an

defuncti confessio habeat, illud præter alia interest; quòd centum, si ut legatum vel fideicommissum petantur, detractioni Falcidie vel Trebellianicæ obnoxia sint: non item, si ut debitum, illâ confessione probatum, exigantur, Robert. König *ad hanc Rubric. n. 3.*

Etsi verò hæc ita sint, confessio tamen in vim legati non valet; ac proinde, debiti causâ non apparente, ad solvendum non obligat, si personæ, cujus se debitorem confessus asseruit, testamentò aliquid relinquere Jure prohibitum sit, v.g. si pater se filio spurio debere confiteatur; quòd confessio ista in fraudem legis facta videatur, *l. Cum quis cit. §. 6. cit. Zoellius n. 27.* Multò minùs, & sicut inter vivos, ita etiam in ultima voluntate & ipso mortis articulo facta confessio probandi vim habet in favorem ipsius contententis, *l. Rationes 6. C. de Probat. cit. Zoellius n. 22. & Perez n. 29.*

Dubium secundò est, an, & quam probandi vim in fori externi Judicio habeat confessio Sacramentalis. Dubitandi ratio est, quòd in uno judicio coram competente giudice facta confessio, fidem faciat in alio, *can. Multi 18. V. Nos verò 2. q. 1.* Sed textus iste expressè loquitur de confessione facta in judicio externo: cujus alia ratio est, quàm interna. Unde illò non attentò, eam, quæ in interno sive Conscientie foro facta, & si ve alicujus clam auscultantis testificatione, sive sacerdotis sacrilegâ revelatione in judicium externum deducta est, probandi vim nullam habere: & ipsius etiam judicis pro tribunali sedentis auribus exceptam, ad confessi condemnationem, vel instituti adversus istum processus promotionem, nulli usui esse posse, Orthodoxorum DD. unanimis & constans consensus, ratioque solida est partim; quòd ejusmodi confessio non fiat sacerdoti, ut homini

homini: sed, ut Vicario Dei, *can. Sacerdos 2. de Penit. dist. 6. & c. Si Sacerdos 2. de Offic. Ord.* partim verò; quòd, etsi confessio Sacramentalis vera esse præsumatur, hæc tamen veritas in foro externo adhiberi nequeat sine gravissimo præiudicio Sacramenti Pœnitentiæ: quòd odiosum & onerosum redderetur fidelibus, si in eo solo intellecta sine expressa pœnitentis licentia ullo casu revelari, vel quandocunque revelata contra pœnitentem ulli usui esse possent. Unde

40. Dubium tertio & in praxi non ita pridem agitata controversia est de confessionis Scheda. Quâ, eaque contentâ omnium totius vitæ criminum proluxa & distinctâ enarratione, in cubiculo rei apprehensi à iustitiæ ministris repertâ, formatum in eum Inquisitionis processum adjuvari & promoveri posse, nonnulli, ique graves viri existimârunt ex gemina ratione; una est; quòd ex Navarri *can. Sacerdos cit. num. 8.* Henriquez *Summa Lib. 6. cap. 20. n. 2.* Suarez *in 3. p. disp. 3. f. 4. num. 5.* Coninck *disp. 9. de Sigillo dub. 3. in fine;* & aliorum magni nominis TT. Sententia, ejusmodi scriptura Sacramentalis confessio non sit: neque eam, sed præparatam duntaxat ejus materiam, contineat; ac proinde secreti solum naturalis, & non majorem obligationem inducat, quàm contrahit, qui peccata audit ex ore pœnitentis, ea altâ voce ad confessionem se parando recolentis: quòd modò cognita celanda volunt ex obligatione secreti solum Naturalis, non adstringentis casu, quò agitur de bono & utilitate publica, quam in reum, aliunde graviter diffamatum, institutus Inquisitionis processus spectat, arg. *c. Ut fama 35. de Sent. Excommunic. & l. Ita vulneratus § 1. § 2. ff. ad L. Aquil.* Altera; quòd antea actæ vitæ scelera à reo apprehenso alio, quàm ritè peragenda Confessionis

Sacramentalis sine conscribi: & conscripta ad impediendum, tricus implicandum, & calumniis obnoxium reddendum processum contra se formandâ Inquisitionis istius promotoribus malitiosè obijci poterit, & objecta videantur: quòd modò conscriptam Confessionis schedam seu libellum supprimendi, eoque descripta flagitia celandi obligationem inventor majorem non habet, quàm alius, cui illa ex ipsiusmet rei, ejusve complicum relatione innotuerunt.

Sed rationes istæ, quantumcunque 41. vim præ se ferant, ejusmodi tamen peccatorum scriptam relationem ulli adversus scribentem usui in judicio esse, non evincunt; ut proinde, eam à cæteris in rei cubiculo repertis manuscriptis separandam, & ab Actis Judicialibus omnino rejiciendam, iteratò & meritò censuerint, super ea consulti, utriusque tam Theologici quàm Juridici Collegii Doctores & Antecessores, permoti etiam ipsi geminâ & solidâ ratione.

Una est; quòd, etsi Navarri Opinio 42. omnino probabilis, ejus tamen Assertorû testimoniò, & sive autoritas DD. sive ratio spectetur, non minùs probabile sit, ejusmodi scriptæ confessionis inventorem ad celanda, quæ eâ descripta sunt, peccata, obligari vi secreti seu sigilli Sacramentalis; id enim cum Rodriquez *in Summa Tom. cap. 15. n. 4.* Toletò *Lib. 2. de Respit. cap. 4. n. 461.* Maldero *Tract. de Sigillo Conf. cap. 13.* & non paucis aliis TT. tam VV. quam RR. Fagundez *de Præcepto 2. Eccles. lib. 6. cap. 5. n. 16.* eam omnium rectè sententium Opinionem vocans, Diana *p. 3. tract. 5. Resol. 102.* & nuperrimè Matth. Stoz *Tribunal. Penit. Lib. 2. q. 4. n. 21 §.* defendunt, suadetque non contemnenda ratio; quòd propria peccata à reis, etsi absolute loquendò valeant, vix unquam tamen, imò

Rr 2 nunquam

nunquam alio fine describi soleant, quàm, ut ad ritè peragendam Sacramentalem Confessionem memoria adjuvetur, ferè sicut, ad supplendum loquelæ defectum, id facere, cum possunt, solent muti. Unde ejusmodi peccatorum à mutò vel alio facta descriptio esse videtur quædam Confessionis inchoatio; cum non tantùm contineat materiam illius remotam, ut Navarri Sectatores volunt: sed eorum quædam manifestatio sit, & quidem ex scribentis intentione unicè relata ad sui accusationem & Sacramentalem absolutionem: ideòque ea expressa peccata Sacramentali sigillò omnino affici videantur. Ex qua ratione & autoritate, cum ejusmodi schedam ad sigillum Sacramentale pertinere valde probabile, ut contrariæ Opinionis Assertores ultro fatentur; ac proinde, an ejusmodi peccata ad sigillum hoc revera pertineant, dubium sit, laudati TT. & JCT. et si Negativæ non parùm tribuant in Theoria, in praxi tamen præferendam meritò censuerunt Affirmantiù sententiam, propter reverentiam Sacramenti Poenitentia; ut fidelibus, ad quorum æternam salutem divinitus institutù est, ejus usus commendetur potius, quàm odiosus & onerosus reddatur.

^{73.} Altera; quia etiam Navarri Sectatores ejusmodi Schedæ inventorem ad peccata, quæ eà expressa sunt, celanda, etsi non Sacramentalis Sigilli, sed secreti solum naturalis, tam arctò tamen vinculo adstringi volunt, ut ea extra casum exigentis non cujuscunque, sed, ut ex eorum mente Laiman. *Theolog Moral. Lib. 5. tract. 6. cap. 14. n. 19.* loquitur, maximæ necessitatis Reipublicæ, vel alicujus innocentis, cujus saluti aliter consuli non posset, manifestare non liceat; partim propter reverentiam Sacramenti, ad quod debite suscipiendù sunt descripta; partim verò; quòd ejusmodi schedæ ad scriben-

bentis non tantùm condemnationem, sed quodcunque præjudicium usu fideles admodum offendit, eumque tanquam Sacramentalis secreti violationem apprehendere soleant.

Pro ejus usu allata facilè diluuntur. Primum; quòd dictæ schedæ usus, vel omnino nullus secundùm Roderici: vel secundùm Navarri sententiam, eò duntaxat casu, usus sit, quò vel Reipublicæ necessitati vel innocentis graviter periclitantis saluti consuli aliter non potest: cujusmodi non est formatio & promotio Processùs, spectantis unius vel plurium reorum condemnationem; cum utique unum vel plures nocentes mittenti, quàm eorum crimina legitime probata mereantur, poenà affici, aut omnino absolvi minùs malum sit, quàm violatio sigilli Sacramentalis, imò solum istius violandi periculum, quòd propter posterioris sententiæ probabilitatem ejusmodi schedæ usu incurritur; vel, quòd eà utendi licentia Fideles offendantur, & quotidie necessarii Sacramenti usus difficiliùs reddatur.

Alterum; quòd, cum schedam istam aliò, quàm Sacramentalis confessionis rectè peragendæ, sine conscriptam, vel inquisitionis promotori malitiosè obiectam, non constet ex specie facti, eam non aliò, quàm confessionis intuitu conscriptam pro certo debeat haberi; cum ex millenis vix una, imò nec una quidem aliò fine conscribatur.

Confirmantur ista paritate cum scriptura, quæ superiori oblata petitur facultas absolventi à reservatis; cum enim ista legentes obliget sub sigillo ex mente Card. Lugo de *Pœnit. Disp. 23. n. 49.* sub isto etiam obligabit schedam eò sine exarata; ut peccata meliùs exponantur sacerdoti ad obtinendam ab eo Sacramentalem absolutionem.